

LUČINDANSKI SUSRETI 2021.

Zagreb 30. 10. 2021.

Dame i gospodo, uvaženi gosti i uzvanici, drage Crnogorke i Crnogorci!

Poštovana izaslanice gradonačelnika Grada Zagreba gospođu Horvatin, poštovana otpravnice poslova Ambasade CG u Republici Hrvatskoj gospođu Prelević, poštovana izaslanice gradonačelnika Cetinja gospođu Koljević, poštovana sekretarko Senata Cetinja gospođu Radonjić, poštovana izaslanice predsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba gospođu Borić, poštovani predsjedniče Savjeta za nacionalne manjine RH gospodine Tolnauer, poštovani direktore TO Cetinja gospodine Huter sa suradnicima, poštovani predstavnici Narodnih muzeja Crne Gore i Crvenog krsta sa Cetinja, poštovani predstavnici crnogorskih udruženja iz Republike Slovenije, poštovani predstavnici i članovi crnogorskih udruženja i društava iz Republike Hrvatske, poštovani predstavnici vijeća i udruga nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Poseban pozdrav svima vama, koji ste, kako kažu u Crnoj Gori imali kuveti, da bez obzira na ne baš ružičastu situaciju oko ove svjetske pošasti, danas budete s nama.

Dvadeset i drugi put, NZCH i Društvo „Montenegro“ organiziraju Lučindanske susrete. Kontinuitet u organizaciji je samo jednom, prošle godine, iz svima dobrih razloga, prekinut. Dvadeset dvije godine, kao i naša ovogodišnja upornost, su pokazatelj programske opravdanosti manifestacije, kao i pokazatelj kvalitete našeg rada i djelovanja.

Naš put kroz ove dvadeset dvije godine su priče koje traju:

To je **priča** o Svetom Petru Cetinjskom, uz čije ime povezujemo Lučindanske susrete, kao jednom od najznačajnijih ličnosti crnogorske povijesti i utemeljiteljem moderne crnogorske države. Značajnim akterom integrativnih procesa u Crnoj Gori 19. stoljeća, ujedinjenja historijske Crne Gore i brda, povezivanja mora i gora, stvaranje zakonodavnog sustava i privođenje Crnogoraca „**k poznaniju prava**“, čovjeka koji je umio uvjerljivo saopštiti ono što

hoće i koji je govorio da nema druge sile u upravljanju narodom i državom OSIM MOĆI PERA I JEZIKA

To je **priča** o obilježavanju značajnih datuma crnogorske istorije. Ovogodišnjim 22. Lučindanskim susretima, obilježavamo 100 godina smrti crnogorskog knjaza i kralja NIKOLE I. PETROVIĆA NJEGOŠA. Kralj Nikola je bio mudar vladar i vješt strateg, moderni reformator društva, državnik koji je osigurao međunarodno priznanje Crne Gore na Berlinskom kongresu 1878. godine. Ali je bio i vladar opsjednut ambicijama, nerealnim državnim aspiracijama, naivnim nadanjima i vjerovanjima u demokratske principe i pravičnost velikih sila te je kao žrtva interesa drugih postao kralj bez kraljevine, tragična ličnost, žrtva nesretnog usuda. Autokrat, svjestan modernih društvenih tokova znao je da novo vrijeme s novim društvenim razvojem traži demokratska načela „luna i krst, dva strašna simbola“ kako je pisao njegov slavni predak Petar II. Petrović Njegoš, više ne smiju biti u pogubnoj opreci. Pisao je kako se „sve vjeroispovijesti uzdižu ka istom središtu“. Kraljev san o modernoj Crnoj Gori pretvorio se u tjeskobnu stvarnost života u progonstvu. Posmrtni ostaci kralja Nikole preneseni su 1989. godine iz San Rema na Cetinje, gdje je našao vječni mir u srcu voljene Crne Gore. „Neka Bog štiti i blagoslovi moju zemlju“ - riječi su Kralja Nikole.

To je **priča** o ljepoti crnogorskih gradova, gostiju Lučindana, koji su donijeli dio njihovog duha u Zagreb. Jedanaest gradova u proteklom periodu su bili naši gosti: Bar, Bijelo Polje, Cetinje, Danilovgrad, Tivat, Kotor, Podgorica, Mojkovac, Šavnik, Nikšić, Kolašin .

Obilježavanje 100-te godišnjice smrti kralja Nikole odredilo je prijestonicu **Cetinje** za Grad gost Lučindana 2021. Cetinje koje je vazda znalo da će i na koju stranu u svim presudnim i bitnim zbivanjima crnogorske istorije, pa i ovim najnovijim. Cetinje koje s ponosom kaže da je prijestonica Crne Gore. Predstaviće nam se u organizaciji TO Cetinja a u kulturnom dijelu programa nastupiće KUD-u „Njegoš“, Slobodan Marunović i Žana Lekić.

Lučindanski susreti su **priča** o nama o onome što radimo i što smo učinili, kao pokazatelj ugleda naše zajednice u Republici Hrvatskoj. O građenju mostova veza i suradnje kroz očuvanje kulturnog i nacionalnog identiteta u okviru onoga što nazivamo ostvarivanje kulturne autonomije što je odrednica djelovanja NZCH i njenih članica, kroz različite projekte i programe koji su prepoznati u

sredinama življenja. O našoj autonomnosti i dosljednosti i inzistiranju na programskoj, partnerskoj suradnji sa institucijama matične države, što je ponekad bilo jako problematično. Od samih početaka našeg djelovanja, prije tridesetak godina, javno smo se dosljedno, jasno i nedvosmisleno zalagali za pravo Crne Gore da kao suverena evropska država zauzme svoje mjesto u svjetskoj zajednici slobodnih naroda. O takvom našem principijelnom i demokratskom patriotskom opredjeljenju svjedoči mnoštvo aktivnosti s kraja dvadesetog i početka 21. vijeka, pred domaćom, crnogorskom i međunarodnom javnošću, kao prilog internacionalizaciji crnogorskog pitanja kroz organizaciju različitih međunarodnih konferencija i skupova, s nizom političkih analiza, saopštenja i izjava. Te aktivnosti kulminiraju uoči istorijskoga državotvornog referenduma 2006.

Prisjećam se naših TREĆIH LUČINDANSKIH SUSRETA održanih 2002. godine, prije dvadeset godina, u okviru izrazitih aktivnosti NZCH na internacionalizaciji crnogorskog pitanja i na pravu Crne Gore da samostalno odlučuje o svojoj sudbini. Bili su posvećeni, kao i ovi današnji knjazu i kralju Nikoli, na njima smo predstavili knjigu „Diplomatska poslanstva u knjaževini i kraljevini Crnoj Gori“ uz učešće znamenitih pojedinaca: doajen diplomacije, sada pokojni, *Vladimir Velebit*, akademik *Radovan Radonjić*, književnik *Branko Banjević*, dr. sc. *Damir Grubiša*, publicista *Marko Špadijer*, diplomata *Branko Lukovac*, a moderator je bio prof. dr. *Dragutin Lalović*. Manifestacija je održana u Kongresnoj dvorani Zagrebačkog Velesajma, pod pokroviteljstvom Ministra vanjskih poslova RH, Tonina Picule. Skupu su prisustvovali članovi diplomatskog kora, akreditirani u Republici Hrvatskoj, ministar kulture Republike Crne Gore, zamjenica ministra kulture Republike Hrvatske i brojni gosti i uzvanici. Uz jednodušan zaključak da je budućnost Crne Gore u njenom povratku u svjetsku zajednicu nezavisnih i samostalnih država.

Vraćamo li se mi to u nekakvu prošlost, prolazimo li mi to opet nešto što je bilo, naučismo li nešto iz naše prebogate povijesti?

O najnovijim zbivanjima u Crnoj Gori nakon izbora održanih 30. 8. 2020. u Saopštenju smo pozdravili demokratski iskorak vezan uz

smjenjivost vlasti na izborima, izrazili nadu da će nova vlast krenuti s promjenama, demokratskim iskoracima i reformama, ali i skepsu u mogućnostima i iskrenim namjerama nove vlasti i naglasili da Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske ni u ovoj važnoj prilici ne želi na sebe preuzeti pravo da izvana sudi o stranačkim opredjeljenjima građana naše matične države. Dosadašnje iskustvo naučilo nas je da imamo povjerenje u razboritost građana Crne Gore, u njihov borbeni demokratski potencijal da se uspješno suprotstave opakim tendencijama, da se u ime demokratije razmašu retrogradne snage i regresivni asimilatorski, hegemonistički i kleronacionalistički procesi. Kao i vazda, našu podršku uživaju svi istinski borci za suverenost Crne Gore, svi koji je demokratski grade i pravno čuvaju, svi koji su ponosni na svoju baštinu i samosvjesno oblikuju svoju budućnost, svi koji znaju, **da drugoga čuvaju od sebe, ali da nikada i nikome ne daju svoje, da sačuvaju svoju državu.**

Ova godina velikih godišnjica, s čijim obilježavanjem se treba znati nositi, vezanih uz Crnu Goru ima i jedan naš jubilej: 30 GODINA osnivanja i djelovanja NZCH. Planirana svečanost je 21. 12. 2021., datum osnivanja NZCH, u Dvorani Lisinski. Nadamo se da će tzv. epidemiološka situacija to i omogućiti.

Naš doprinos obilježavanju 100 godina smrti knjaza i kralja je projekt Grafička mapa pod nazivom „KRALJ“ autora Dimitrija Popovića, koju ovđe danas predstavljamo javnosti, a koja je tiskana u limitiranom izdanju od 100 kom. Grafički listovi ove mape izražavaju lik suverena koji se osim realističkih pojedinosti njegovog lica na simboličan način naznačuje i kroz povijesno mitsku dimenziju kraljevog vremena. Namjera nam je kompletnu mapu predstaviti na posebno organiziranoj izložbi do kraja godine, a u okviru manifestacije navedenog jubileja NZCH.

Na kraju ističem da sve što čini NZCH ne bi bilo moguće bez nosioca programskih aktivnosti, jer je ona ustrojena kao savez udruga:

Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, Nacionalne zajednice Crnogoraca Rijeka, Zajednice Crnogoraca Split, Zajednice Crnogoraca Pula, Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Bujština“ Umag, Zajednice Crnogoraca i

prijatelja Crne Gore Istarske županije, Društva Perojskih Crnogoraca „Peroj 1657“.

Njihovi predstavnici i članovi su danas ovđe sa nama, stoga im hvala.

Još jednom hvala svima vama koji ste danas s nama na našim 22. Lučindanskim susretima sa željom da se i dalje sretamo po različitim kulturnim događanjima koji svojim bitnim karakteristikama obogaćuju ukupnost življenja kako Grada Zagreba tako i Republike Hrvatske.

Velika zahvala svim dosadašnjim akterima i organizatorima ovakvih projekata i programa, kao i svim institucijama u RH i Crne Gore, posebno Savjetu za nacionalne manjine RH, koje ih prepoznaju kao vrijednim i dostojnim financiranja.

Vidimo se na 23. LUČINDANU 2022. godine.

Živjeli!